

СТАНОВИЩЕ

По дисертационния труд на Мартин Георгиев Каров „Импро – методика: отключване на цикъла на спонтанността“ за присъждане на научна и образователна степен „доктор“

Теоретичният труд на Мартин Каров е с обем от 188 страници, които включват увод, три глави – теоретична, концептуална и практическа, заключение, списък с използвана литература, описание на практическо провеждане на импровизационни игри, интервюта и анкети. Основната цел на изследването е: Как чрез импровизационни техники да се постигне спонтанност при обучението на студентите по актьорско майсторство?

Аз съм човек роден, възпитан и получил образование в ХХ век, но въпреки това разбирам и донякъде приветствам комуникационната истерия, обхванала съвременното ни. И аз, както всички, се опитвам да сърфирам, до колкото мога, през морето от умни телефони, умни телевизори, умни коли... и тихичко се надявам, че някой ден, ще намеря малко островче, ще легна върху горещата скала и ще гледам небето. Искам да усетя вятъра, да гледам облаците, които рисуват във въображението ми лица, фигури, а по някога цели картини и да се почувствам човек! Знам, не може и не бива да се спира техническия прогрес, но искам малко тишина! Омръзна ми да влизам в театралната зала и да слушам, незнайно защо, музика от началото до края на спектакъла, без прекъсване! Писна ми да гледам, някакви хора, които ходят по сцената с микрофони залепени на бузите им, като спортни коментатори! Идва ми да крещя, когато поредният „режисьор – модернист“ е изпълнил

сценичното пространство с тъпи, визуални ефекти, вместо с живи хора! Искам празна сцена, един прожектор и един актьор, който да ми разказва вълнуващи истории! Винаги съм вярвал, че театърът е естетическо удоволствие, а не изтезание! Поздравявам Мартин Каров, че във времето на вездесъщия вижън, умните прожектори и триизмерните холограми се сети да разработи тема, посветена на импровизацията, която по мое скромно мнение е „висшия пилотаж“ в изкуството на актьора!

В първата глава, след ретроспекцията за раждането и развитието на импровизацията, М. Каров се спира върху творчеството и методологията на четирима от най-ярките представители на импровизационния театър – Виола Сполин, Кийт Джонстън, Дел Клоус и Джейкъб Морено. Смятам, че тези книги трябва да бъдат преведени незабавно, защото, след трудовете на К.С. Станиславски, това е най-ценната литература за обучение на студенти по актьорско майсторство, която ми е попадала. Изчерпателната информация и подробния анализ ни дават ясна представа за това, какво трябва да се прави със студентите за да опознаят собствената си природа, да възпитат асоциативно мислене и да открият собствените си механизми за отключване на незабавен импулс за действие. Така наречените, импровизационни заповеди ми станаха любими. Ще цитирам само една: *„Когато вярата ти е ниска, духът ти е слаб, късметът те избягва и отборът ти губи, успокой се и се усмихни, защото **нищо няма значение!**“* Прекрасна мисъл! Действа освобождаващо и в същото време ти дава крила, точно както онази песничката от филма „Животът на Браян“ на Монтитайтън. Със следващия първи курс ще я напиша собственоръчно на стената, за да може, когато студентите се качват на сцената, тя да е пред очите им.

Без съмнение, втората глава „Спонтанност“ е основната част на дисертационния труд. Докторантът справедливо отбелязва, че основният враг на спонтанността е страха. Всеки, който се е качвал на сцена знае това! Краката ти натежават, не знаеш къде да си сложиш ръцете и всяка идея ти се струва глупава. Спасението е в теб, актьорът непрекъснато трябва да работи върху вниманието, въображението и интуицията си. Разглеждайки ги по отделно и във взаимовръзка М. Каров стига до следните изводи:

- *Спонтанното действие е това, което прави театърът жив, случващ се в момента – непосредствено създаващ се за и пред публика.*
- *Спонтанното действие е това, което изисква пълното присъствие на актьора, като го провокира да използва човешката си природа, емоционалната си памет, своите рефлексии и личностни качества.*
- *Спонтанното действие стимулира актьора да се откаже от самонаблюдение, анализиране и съдене на самия себе си. Така ще успее да избегне възможността да прави ходове, продиктувани от страх.*

От личен опит знам, че онова, което може да роди спонтанното действие или с други думи казано – импровизацията, никога не може да бъде постигнато по аналитичен път. Актьорите, които умеят да импровизират създават истински, богати, сложни образи. Доказателството са студентите и последователите на изкуството и методологията на Юлия Огнянова.

Третата глава се занимава с Импро-методиката. Основният акцент е върху ползата при обучението на студентите при постигането на „...истинност и спонтанност, както и овладяване на процесите

въображение, внимание и интуиция.“. Въвеждат се важни понятия и специфична терминология. Основните закони – даряване, приемане, надграждане и оправдаване са истинска находка в театралната наука. Импро-тренинга и игрите в приложенията са изключително ценен материал за всеки преподавател по актьорско майсторство.

И накрая, нещо лично! С любопитство прочетох интервюто със студентите и признавам, че много ме изненада. И приятно и неприятно! Загърбвайки емоциите, стигнах до заключението, ...че „В Дания има нещо гнило!“ и гнилото е в програмата за обучение на студенти по актьорско майсторство в първи курс и аз със сигурност ще го променя, но това ще го обсъдя с екипа си!

В заключение на своето становище, заявявам, че високо ценя дисертационния труд на Мартин Каров, смятам го за смислен, задълбочен и полезен.

Гласувам с Да.

Проф. д-р Ивайло Христов

23 август 2020г.

София